

Asia: VN/9120/2024

Valtioneuvoston asetukset rakentamisesta ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen eräiden pykälien kumoamisesta

Valtioneuvoston asetus rakentamisesta

Kommentit valtioneuvoston asetukseen

-

Kommentit perustelumuistioon

-

Muita huomioita

Kansallinen turvallisuus alueidenkäytössä ja rakentamisessa

MRL:n uudistamisen yhteydessä puolustusministeriö on useissa aiemmin antamissaan lausunnoissa tuonut

esille, että sekä kaavoituksessa että rakentamisessa on turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden

ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden tarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennetä. Voimassa olevassa laissa (MRL) tämä sääntely on alueidenkäytön osalta lisätty lain 4 a §:n muutoksella 29.3.2019/467, jonka tarpeellisuus kansallisen turvallisuuden näkökulmasta on perusteltu mm. hallituksen esityksessä HE 253/2018 vp.)

Puolustusministeriön käsityksen mukaan maanpuolustuksen ja kansallisen turvallisuuden tarpeita ei nykyisessä turvallisuustilanteessa voida enää rajata koskemaan ainoastaan alueidenkäytön suunnittelua,

vaan sääntelyä tulisi tarkentaa ja ulottaa koskemaan laajemmin myös rakentamista.

Tarvetta maanpuolustuksen toimintaedellytysten huomioimiselle lisäävät osaltaan myös NATO-jäsenyyden

ja DCA-sopimuksen mahdollistamat kansainväliset rakennusinvestoinnit Suomen alueella. Ulkomaisten joukkojen rakentamista Suomessa on tarkemmin käsitelty mm. DCA-sopimusta koskevassa hallituksen esityksessä HE 58/2024 vp sekä vastaavassa laissa.

MRL:n uudistamisen yhteydessä maanpuolustuksen ja kansallisen turvallisuuden tarpeita koskeva sääntely on kuitenkin maanpuolustuksen toimintaedellytysten huomioimisen osalta päinvastoin väljentyntä: Syksyllä 2021 lausuntokierroksella olleeseen ehdotukseen kaavoitus- ja rakennuslaiksi sisältyi vielä alun perin nykyistä MRL 4 a §:ää laajempi säännösehdotus (6 §), joka koski kansallista turvallisuutta ja suuronnettomuusvaaraa aiheuttavia toimintoja kaavoituksessa ja rakentamisessa. Säännösehdotuksen mukaan kaavoituksessa ja myös rakentamisessa oli turvattava maanpuolustuksen, rajaturvallisuuden ja rajavalvonnan, väestönsuojelun sekä huoltovarmuuden tarpeet ja varmistettava, ettei niistä vastaavien tahojen toimintamahdollisuuksia heikennettäisi. Myöhemmin valmistuneesta rakentamislain edellä mainittu säännös on jätetty kokonaan pois, toisin kuin mitä puolustusministeriö on mm. eduskunnan ympäristövaliokunnalle antamassaan lausunnossa esittänyt: maanpuolustuksen tarpeita ei voida rajata koskemaan ainoastaan alueidenkäyttöä.

Valtioneuvoston asetus maankäyttö- ja rakennusasetuksen eräiden pykälien kumoamisesta

Kommentit kumoamisasetukseen

Ehdotuksessa esitetään annettavaksi uusi valtioneuvoston asetus rakentamisesta. Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999, jäljempänä MRA) rakentamista koskevat säännökset eivät ole ajan tasalla, kun uusi rakentamislaki (751/2023) tulee voimaan 1.1.2025. Tästä syystä

on tarpeen antaa rakentamislain nojalla kokonaan uusi valtioneuvoston asetus rakentamisesta.

Osa maankäyttö- ja rakentamisasetuksen rakentamista koskevista pykälistä on siirretty

lain tasolle uuteen rakentamislakiin, joten niistä ei ole tarpeen enää säätää asetustasolla.

Osasta asetuksen pykälistä ei ole tarpeen enää muista syistä säätää. Rakentamislain astuessa voimaan kumotaan samalla voimassa olevasta maankäyttö- ja rakennuslaista (MRL) rakentamista koskevat pykälät erillisellä MRL:n muuttamisesta annetulla lailla (752/2023).

Ehdotus kumota MRA:sta kaikki rakentamista koskevat pykälät ja jättää se muilta osin voimaan

vastaa MRL:n muutoksen sisältöä. Asetuksella ei siis enää säädettäisi lainkaan rakentamisesta, vaan tämä tapahtuisi jatkossa rakentamislain nojalla annettavalla saman nimisellä uudella rakentamisasetuksella. Puolustusministeriö esittää harkittavaksi, tulisiko maankäyttö- ja

rakennuslain nimen vaihtuessa alueidenkäyttölainsäädännön nimiä sekäännettämiseksi muuttaa sisältöä vastaavasti alueidenkäyttöasetukseksi.

Kommentit kumoamisasetuksen perustelumuistioon

-

Muita huomioita

Ehdotus maankäyttö- ja rakennusasetuksen eräiden pykälien kumoamisesta

Puolustusministeriö pitää tärkeänä, että myös suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien laitosten ja toimintojen rakentaminen sisältyisi edelleen rakentamisen sääntelyyn. Suuronnettomuuksien vaara tulisi ottaa huomioon sekä maankäytön suunnittelussa että rakentamisessa, mm. olemassa olevien suuronnettomuusvaaraa aiheuttavien tuotantolaitosten ja toimintojen läheisyydessä.

Voimassa olevaan MRL:iin (alueidenkäyttölakiin) tai 1.1.2025 voimaantulevaan rakentamislakiin tällaista sääntelyä ei kuitenkaan ole sisällytetty. Asiasta säädetään myös neuvoston direktiivillä vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta (96/82/EY). Voimassa olevan maankäyttö- ja rakennusasetuksen 57 §:ssä säädetään vaarallisista aineista aiheutuvan suuronnettomuusvaaran torjumiseksi riittävästä suojaetäisyyksistä. Kyseinen säännös ehdotetaan kumottavaksi.

Puolustusministeriö pitää tärkeänä, että maankäyttöä ja rakentamista koskevissa säännöksissä huomioidaan myös suuronnettomuusvaaran ehkäisy. Rakennusvalvontaviranomaisten tulisi toimia yhteistyössä turvallisuusviranomaisten kanssa saadakseen tarvittavat tiedot maanpuolustukseen liittyvien onnettomuusvaarallisten kohteiden sijainnista ja suoja-alueista.

Nurminen Minnamaria
Puolustusministeriö

Gau Anna

